

Henki &

elämä

Esseistin pitkä pääsiäinen

Jyväskylän
seurakunnan
lehti

29.3.2023 ■ numero 3

Valo
on
lahja

► sivut 6–9

Mamma on
täyden kympin
mummo

► sivu 15

”Olen
maalatessani
villi ja vapaa”

► Liite, sivu 4

Pääkirjoitus

Arvojen kuplintaa

Tuleva sunnuntai on vaalipäivä. Vaalikoneiden ja asioiden ladattujen televisioenttien ansiosta olemme mukavasti kartalla ehdokkaiden asianäkemyksistä. Mutta osaatko sanoa, millaiseen maailmankuvaan tai arvoihin ehdokkaasi mielipiteet perustuvat? Onko sillä merkitystä?

Arvokysymykset kietoutuvat saumattomasti asiakysymyksiin, mutta puhtaasti vaaliteemoiksi ne eivät itsessään ole nousseet. Tosin viime viikolla kulttuurilliset arvot pomppasivat hetkeksi keskiöön Riikka Purran (ps.) kutsuttua Ylen vaaliväittelystä kulttuuria luskustuotteeksi. Esimerkiksi kristilliset arvoista ei näiden vaalien alla ole vastaavaa keskustelua syntynyt, mutta kuten esimerkki osoittaa, sellainen voi leimahtaa yhdestä lauseesta.

Sitä, kuinka esimerkiksi kristinusko laajemmin vaikuttaa eduskunnan päätöksenteossa tai missä määrin uskonto on eduskunnassa yksityinen ja missä määrin julkinen asia, ei Suomessa ole kovin paljon tutkittu tai keskusteltu. Monessa Euroopan maassa kysymys on nousut keskiöön kristillisiin arvoihin pohjautuvan konservatiivisen nousun myötä.

Vuonna 2015 Helsingin Sanomat selvitti kansanedustajien uskonnolliset vakaumukset, kun valta Suomessa oli kahden tunnustuksellisen kristityn, Timo Soinin ja Juha Sipilän, käsissä. Kovin usein vastaavia artikkeleita ei tule vastaan. Näissä vaaleissa suurista vaalikoneista Helsingin Sanomilla on ehdokkaiden päätösten takana vaikuttaville arvoille oma kysymysosionsa. Arvokysymyksiä pohtiva voi saada sieltä eväitä. Lisäksi esimerkiksi tammikuussa Helsingin tuomiokirkossa järjestetty Kirkon arvokeskustelu on yhä nähtävissä verkossa.

Kupliiko pinnan alla? Sitä on vaikea sanoa. Arvoihin liittyvä pohdinta voi hyvinkin tulevien vuosien vaaleissa nousta suu-reksikin teemaksi.

Jonna Arola
Päätoimittaja

Yksi hetki

KUVA: PETRI BLOMQVIST

Kokkikerho Herku & Haarakassa valmistettiin ti 14.3. mustikkapirtelöä kello 17.35. Pirtelöä sekoitti Isabella vierellään Malla (vas.), ja Aini. Tyttöjen puuhaa seurasivat myös kerhohohjaajat Aava (vas.) ja Liina. Kokkikerhossa 2-4-luokkalaisten kokkailevat ja leipovat helppoja reseptejä.

Kolme tärppiä tuleviin hetkiin

1 Pääsiäismyyjäiset la 1.4. kello 10–12 Kortepohjan srk-keskuksessa ja kello 10–13 Tikkakosken kirkolla. Myytävänä muun muassa käsitöitä ja leivonnaisia lähetystyön hyväksi.

2 Linnunpönttöilta ma 17.4. kello 17.30–19.30 Koivunien leirikeskuksesta. Tule rakentamaan oma linnunpönttö! Ilmoittautuminen 13.4. mennessä viestillä 050 441 4215.

3 Kuokkalan kirkon Kuin taivaisiin -messu toteutetaan su 23.4. kello 11 laulaja Kari Tapion tutuksi tekemien laulujen säestyksellä. Mukana bändi ja Mieskuoro Sirkat.

Lisää toimintaamme tapahtumaliitteessä.

Sanottua

”Onnellisuustutkijat sanovat, että jos haluaa hyvän elämän, kannattaa rakentaa sitä toisille. Silloin saa kaupanpäälliseksi itsikin hyvän elämän.”

Psykatri Katriina Kuusi
(Helsingin Sanomat 23.3.2023)

”Mietin, tuenko liipasinlapasia tekemällä sotaa. Pian kutomani lapaset ovat jonkun ukrainalaisen sotilaan kädessä, ja hän ampuu ne kädessään muita ihmisiä. Mutta samalla mielessä oli voimakkaampana ajatus lähimmäisenrakkautesta ja toivosta. Ajattelen, että meidän tehtävämme on auttaa Ukrainaa. Auttaminen ei mie-

lestäni ole sodan tukemista vaan heikomman puolustamista.”

Marjo Koski-Vähälä
(Rauhan tervehdys 7/2023)

”Haaveilen siitä, että pystyisin omalla työlläni tuomaan esiin yhä enemmän viittomakielistä sisältöä. Olen kaksikielinen ja haluaisin olla esimerkki siitä, että molemmissa ympyröissä pystyy navigoimaan.”

Viittomakielinen artisti
Miguel Peltomaa (HS.fi 7.3.2023)

”Arjen virikkeiden ja tapahtumien vastapainoksi Lapissa saa olla yksin ja hiljaa. Tuntureiden hiljaisuudessa ja autiudessa on helppo

olla. Mitä karumpaa, sen parempaa. Mitä korkeammalla tunturissa olen, sitä lähempänä tunnen olevani taivasta.”

Hannele Talja
(Kirkonseutu 3/2023)

”Pilapiirroksen tehtävä on herättää ihmiset näkemään miten asiat on. Ennen kaikkea herättää ihmiset ajattelemaan itse.”

Vuoden journalisti, pilapiirtäjä
Ville Ranta (Iltalehti 8.3.2023)

”Yksi elämän tärkeimpiä oppeja on antaa anteeksi.”

Vankilanjohtaja Kaisa Tammi (Yhteishyvä 1/2023)

Kannessa: Esseisti Antti Nylén on ytimään myöten pääsiäisihminen.

Kuva: Jani Laukkanen

3/23

Päätoimittaja
Jonna Arola 040 535 1064
Toimitus
Sirpa Koivisto 040 703 0350
Elina Manninen 050 360 3459
Minna Palovaara 050 380 0612
Salli Hyttinen 041 731 7050

Taitto Viestintä-Paprico Oy
Sähköposti
jklr.viestinta@evl.fi tai
etunimi.sukunimi@evl.fi
Osoite
Vapaudenkatu 47
PL 103,
40101 JYVÄSKYLÄ

f jklr

© jyvaskylan_seurakunta

@Henkielama

henkielama

Ajassa

Kirkon ääni on moniääninen

Seurakuntien arjen asioiden olisi hyvä näkyä myös poliittisessa päätöksenteossa, uskoo Kirkkohallituksen kansliapäällikkö Pekka Huokuna.

ELINA MANNINEN teksti
TEEMU HEIKKILÄ kuva

Kerro itsestäsi!

Nimeni on **Pekka Huokuna** ja toimin viidettä vuotta Kirkkohallituksen kansliapäällikkönä Helsingissä. Olen työskennellyt myös muissa tehtävissä Kirkkohallituksessa sekä seurakuntapappina Itä-Suomessa. Kotoisin olen Mikkelistä.

Vastat kirkkomme yhteiskuntasuhteista – miten?

Lähinnä pyrin pitämään langanpäitä käsissäni ja koordinoimaan sitä, mitä kukakin puuhastelee. Kenttä on laaja: asiantuntijamme ovat mukana monissa yhteiskunnallisissa kuvioissa, ja esimerkiksi piispoilla on oma vahva roolinsa. Pidän myös itse yhteyttä muun muassa poliittisiin päättäjiin.

Kirkolla on myös omat hallitusohjelmavoitot?

Kyllä. Evankelis-luterilainen kirkko haluaa olla aktiivisesti osa yhteiskuntaa ja kiinnittää huomiota asioihin, jotka tulevan hallituksen olisi hyvä ottaa ohjelmaansa. Tavoitteet nousevat seurakuntien arjesta, esimerkiksi vaikkapa suuri tarve panostaa nuorten hyvinvointiin. Samalla haluamme toki myös itse toimia näiden asioiden hyväksi.

Kuvaile hallitusohjelmavoitot ytimekkäästi?

Ytimessä ovat yhtäältä turvallisuus, toisaalta toivo ja luottamus. Tavoitteena on tukea yhteiskuntarauhaa ja lisätä toivoa sekä ihmisten välistä luottamusta.

Kuuluuko kirkon ääni poliittisessa päätöksenteossa?

Rehellinen vastaus on varmaan, että vaihdellen. Joissakin teemoissa, kuten diakoniatyössä, kirkkoa kuullaan herkemmin. Kokemuksemme siinä on niin laaja ja käytössä on kattavia tilastoja – sellaista tietoa on helppo ottaa vastaan. Aina ei ole yhtä yksinkertaista, mutta kyllä kiinnostusta löytyy. Haaste on kyetä esittämään asiat ymmärrettävästi.

Kuka ”kirkon ääntä” käyttää?

Kirkon ääntä käyttävät monenlaiset tahot. Meillä se ei ole vain arkkipiispa, joka käyttää välillä painavan puheenvuoron, vaan esimerkiksi piispat, Kirkkohallituksen asiantuntijat, seurakuntien työntekijät ja luottamushenkilöt käyttävät kirkon ääntä. Laajasti ajatellen sitä voivat käyttää kaikki seurakuntalaiset.

Millainen on kirkon ja poliittisten päättäjien suhde?

Sanoisin, että tällä hetkellä suhde on aika hyvä. Kirkko otti pandemian aikana juuri sellaisen roolin, mikä sille kriisin aikana kuuluu. Kun pandemia tuli, seurakunnat lähtivät jakamaan ruokakasseja ja soittelemaan vanhuksille, tukemaan ihmisiä. Tämä on vaikuttanut taustalla siihen, että nyt on hyvä olla myös valtiovaltaan yhteydessä. Jos seurakunnat olisivat laittaneet ovet säppiin ja todenneet, että palataan asiaan kriisin jälkeen, en tiedä olisiko kukaan halunnut sen jälkeen palata kanssamme yhtään mihinkään.

Olisiko Jeesus 2000-luvulla pappi, poliitikko vai aktivisti?

Tämä täytyy jättää auki! Jos arvailisin, kuinka Jeesus toimisi, hän toimisi todennäköisesti jotenkin aivan toisin. Mutta Jeesuksen sanoma tässä ajassa olisi varmasti sama kuin ennenkin: se, että tulee uskoa Jumalaan, rakastaa lähimmäistä ja pitää huolta luomakunnasta.

Mitä sanoisit tuleville kansanedustajille?

Te teette hirveän tärkeää työtä. Vastuun kantaminen on itsensä antamista yhteisen hyvän eteen, ja se ei ole helppo tie. Toinen tärkeä juttu on se, että kirkkoissa rukoillaan joka sunnuntai teidän, Suomen valtiovaltan, puolesta. Eikä se ole pelkkä muutomeno, vaan sillä on todellista merkitystä.

Eduskuntavaalien äänestyspäivä sunnuntai 2.4.

Pekka Huokuna näkee, että Suomessa eletään kristillisen yhtenäiskulttuurin murrosvaihetta, ja niin kirkossa kuin politiikassa tulisi löytää luonteva tapa suhtautua erilaisiin tapoihin uskoa. – Evankeliumille ei kuitenkaan mikään aika ole huono aika.

Seurakunnalla myönteinen tilinpäätös

Jyväskylän seurakunnan vuoden 2022 tilikauden tulos on 1,48 miljoonaa euroa, ja tilikausi on 1,81 miljoonaa euroa ylijäämäinen poistoeron muutoksen jälkeen. Myönteiseen tulokseen vaikuttivat Vanhan pappilan ja osakehuoneistojen myyntivoitot.

Kertaluonteisia myyntivoitoja sisältyi 6,52 miljoonan euron toimintatuottoihin 2,09 miljoonaa euroa. Ilman myyntivoitoja tilikausi olisi ollut alijäämäinen.

Kirkollisverojen tuotto oli 21,9 miljoonaa euroa, 0,23 miljoonaa euroa enemmän kuin vuonna 2021.

Toimintakulut olivat 25,33 miljoonaa euroa, ja ne kasvoivat edellisvuodesta 0,8 miljoonaa euroa. Henkilöstökulujen osuus toimintakulujen kasvusta oli 0,39 miljoonaa euroa. Rahoitustuottoja saatiin 0,22 miljoonaa euroa.

Mikkelin piispaksi neljä hakijaa

Mikkelin hiippakunnan piispa valitaan neljän ehdokkaan joukosta. Virkaa ovat hakeneet Kangasniemi vt. kirkkohera, TT Pekka Särkiö, Savonlinnan seurakunnan kirkkoherra, TT, Sannu Juntunen, Imatran seurakunnan kirkkoherra, TT Mari Parkkinen ja Kirkkohallituksen kansliapäällikkö, TM Pekka Huokuna.

Ehdokasasettelu päättyi maaliskuun alussa. Vaali toimitetaan 25. toukokuuta. Mikäli kukaan ehdokkaista ei saa yli puolta annetuista äänistä, järjestetään toinen vaalikerros kahden eniten ääniä saaneen ehdokkaan kesken 16. kesäkuuta.

Uuden piispan on määrä aloittaa virassaan syyskuun alussa.

Esitys kirkollisen vihkimisen muuttamiseksi

Kirkkohallituksen täysistunto esittää kirkolliskokoukselle kirkkojärjestyksen avioliittoon vihkimistä koskevan säännöksen muuttamista. Esityksen mukaan kirkollinen avioliittoon vihkiminen olisi mahdollista, jos toinen vihittävistä on rippikoulun käynyt kirkon jäsen.

Tällä hetkellä molempien puolisojen tulee olla rippikoulun käyneitä ja kirkon jäseniä. Kirkollinen vihkiminen onnistuu tällä hetkellä myös, kun vihittävistä toinen kuuluu evankelis-luterilaiseen kirkkoon ja toinen johonkin muuhun kristilliseen kirkkoon tai kristilliseen uskonnokuntaan Suomessa tai ulkomailla.

Jokainen kohtaaminen on pyhä

Sairaalapastori Asta Airaksinen on potilaita, omaisia ja hoitohenkilökuntaa varten.

SIRPA KOIVISTO teksti
PETRI BLOMQVIST kuvat

Tunneissa tarpeista. Sellaistaikin on sairaalapastorin työ, kuvailee Asta Airaksinen.

– Kysymys ei ole vain omista tunnoista, vaan potilaiden, läheisten ja hoitohenkilökunnan surusta, peloista ja ahdistuksesta, joskus vihasista.

Airaksinen on juuri ollut kotikäynnillä parantumatonta sairasta potilaan luona, jonka kanssa sairaalapastorin on kestänyt jo pitkä aika.

– Rankka käynti, jossa itkulukaan ei vältty. Nämä ovat koskettavia tilanteita, sillä jokainen tapaaminen voi olla viimeinen.

Joskus kohtaamiset menevät Airaksiselle enemmän ihon alle, varsinkin silloin, kun kuolema on jo lähellä.

– Tässä työssä on hyvä tuntee itsensä ja tiedostaa omat kipupisteensä. Mitä vanhemmaksi olen tullut, sitä paremmin olen oppinut tuntemaan omia reagoitustapojani.

Iloinen ja hersyvästi naurava Airaksinen on tuttu näky Kyllön terveysaseman käytävillä. Sairaalapastorin työtä Airaksinen tekee koko persoonallaan.

» Tässä työssä on hyvä tuntee itsensä ja tiedostaa omat kipupisteensä.

– Olen elämänmyönteinen ihminen. Sisäinen ilo kuplii minussa aika nopeasti, jos sille on tilaa ja tarvetta. Huuromi auttaa paljon. Ilman sitä en olisi mitään, ja juuri tämä on se paikka, jossa tarvitaan myös iloa.

– Työssä pitää olla sinut sen kanssa, ettei asioita voi suunnitella kovin paljon etukäteen.

– Aamulla en välttämättä tiedä, mitä päivän aikana tapahtuu. Yllättäviä tilanteita voi tulla eteen milloin tahansa. Mikään inhimillinen ei ole enää vierasta. Kenen tahansa elämä voi muuttua silmänräpäyksessä.

Vakava sairastuminen herättää pelkoa ja ahdistusta. Sairaalapastori on potilaita, omaisia ja hoitohenkilökuntaa varten, joka pyytää kuuntelemaan ja tarjoaa henkistä ja hengellistä apua.

Jokainen kohtaaminen, jossa syntyy yhteys potilaaseen, on Airaksiselle pyhä.

– Koen, että Jumala on tilanteissa silloin aina läsnä, riippumatta siitä, mitä ihminen ajattelee. Johtain pyhää ja ihmeellistä tapahtuu myös, kun olen puhunut ahdistuneen ja itkuisen ihmisen kanssa ja hetken päästä hän on aivan eri oloinen.

Kuoleman lähestyessä moni kaahtaa sairaalapastorin läsnäoloa. Viimeiset hetket voivat olla potilaille ja läheisille hyvin merkityksellisiä.

– Vakiintuneeksi tavaksi on tullut, että siunaan potilaan Herran siunauksella yhdessä läheisten kanssa, jos se heille sopii. Yhteiseen rukoukseen ja siunaukseen yhtymisen on koettu äärimmäisen tärkeäksi. Omaisilta olen kuullut, että ne ovat hetkiä, jotka kantavat.

Airaksinen on toiminut sairaalapastorina 15 vuotta. Juuri sairaalapastorina hän kokee olevansa onnellisimmillaan.

– Vaikka työ vaatii paljon, se myös antaa paljon. Minusta tuntuu, että olen oikealla paikalla näiden hyvien – persoonallani ja elämäkokemuksellani.

– Oma usko on kantanut kaiken surun ja murheen läpi, eikä kuolemakaan tunnu enää pelottavalta. – Kuolema merkitsee minulle vapautusta, siirtymistä toiseen todellisuuteen. En pystyisi tekemään tätä työtä, jos pelkäisin kuolemaa.

Sairaalapastori Asta Airaksinen toimii yhteistyössä hoitohenkilökunnan kanssa. Tuttuja työkavereita ovat muun muassa kotisairaalan sairaanhoitajat Johanna Räisänen (vas.) ja Emma Ahola. Hoitohenkilökunnan kanssa jaetaan ilot ja surut.

Sielunhoidollisten keskustelujen lisäksi sairaalapapit järjestävät rukoukset, saattohartauksia ja hautaan siunaamisia. ”Elämme mukana sairaalan arjessa ja olemme täällä kaikkia varten”, johtava sairaalapappi Katriina Ilvesmäki korostaa.

Sairaalapappi elää mukana sairaalan arjessa

Jyväskylän seurakunnan neljä sairaalapappia työskentelevät sairaalan Novassa, Kyllön terveysasemalla ja kotisairaala yhdessä muiden terveydenhuollon ammattilaisten kanssa.

Sairaalapapin tehtävänä on tukea potilasta ja hänen läheisiään sairauden keskellä ja kriisitilanteissa. He ovat myös hoitohenkilökunnan tukena. Keskustelujen lisäksi sairaalapapit järjestävät rukouksia, saattohartauksia ja hautaan siunaamisia.

Jyväskylän seurakunnan sairaalapapeilla oli viime vuonna noin 800 sielunhoidollista keskustelua. Ennen koronaa kohtaamisia oli vuosittain noin 1 200. Sairaala Novan ja Kyllön kappelissa hautaan siunattiin viime vuonna 95 vainajaa.

» Meidän tehtävämme on tuoda pyhä sairaalan arjen ja kiiren keskelle.

– Hautaan siunaamiset yleistyi jo korona-aikana, jolloin haudaukset jouduttiin järjestämään hyvin pienimuotoisina, johtava sairaalapappi Katriina Ilvesmäki kertoo.

Koronan seurauksena myös sielunhoidollisia keskusteluja käytiin enemmän etänä. Etäkeskustelut ovat osittain jatkuneet koronapandemian jälkeen.

– Pidän puhelimitse käytäviä sielunhoidollisia keskusteluja myönteisenä mahdollisuutena jatkaa yhteyttä, joka on potilaan kanssa alkanut jo sairaalassa, Ilvesmäki sanoo.

Sairaalapapin kanssa voi keskustella luottamuksellisesti kaikista mieltä askarruttavista kysymyksistä ihmisen taustasta ja elämäntilanteesta riippumatta.

– Elämme mukana sairaalan arjessa ja olemme täällä kaikkia varten, Katriina Ilvesmäki korostaa. Sairauden ja kärsimyksen keskellä tai kuoleman lähestyessä myös hengellisen tuen tarve kasvaa.

– Niille potilaille ja omaisille,

joille hengelliset asiat ovat tärkeitä tai he etsivät Jumalaa kärsimyksen keskellä, on tärkeää, että olemme heidän tukenaan. Meidän tehtävämme on tuoda pyhä sairaalan arjen ja kiiren keskelle.

Sairaalapappi toimii sairaalassa kirkon työntekijänä, mutta osana terveydenhuollon hoitotiimiä.

– Sairaalan arjen sujuvuus on ensiarvoisen tärkeää, ja tätä työtä haluamme olla tukemassa seurakunnan työntekijöiden, Ilvesmäki sanoo.

Sairaalasielunhoitoon suhtautaan avoimesti ja arvostavasti. Ilvesmäki ei ole urallaan törmännyt tilanteisiin, joissa sairaalapapin työ koettaisiin kielteisenä.

– Enemmänkin olen kohdannut epäitietoisuutta siitä, miten sairaalapappi palvelee. Siinä on vielä paljon työsarkaa, miten viestimme työstämme, jotta sitä osattaisiin tarjota ihmisille.

Ilvesmäki muistuttaa, että jokaisella on oikeus hengellisyyteen ja uskoon myös sairaaloissa.

– Kirkon läsnäolo sairaalassa pe-

rustuu jo Raamattuun ja Jeesuksen sanoihin ”minä olin sairas ja te kävitte minua katsomassa”. Tätä tehtävää emme voi väistää.

Tiesitkö?

Jyväskylän seurakunnan tarjoama sairaalasielunhoito perustuu Keski-Suomen hyvinvointialueen ja Jyväskylän seurakunnan väliseen sopimukseen. Uusi sopimus allekirjoitettiin maaliskuussa 2023 hyvinvointialueudistuksen myötä.

Sairaala Novassa, Kyllön terveysasemalla ja kotisairaalaissa työskentelee neljä Jyväskylän seurakunnan sairaalapappia.

Sielunhoidon tavoitteena on sairaan ja kärsivän ihmisen elämäntilanteen, hengellisten ja henkisten kysymysten pohtiminen.

Kirkolla omat hallitusohjelmavoitteet

Kirkko on julkaisut seitsemän hallitusohjelmavoitetta, joissa tiivistetään seuraavan vaalikauden tärkeimmäksi tehtäväksi ihmisten luottamuksen ja tulevaisuuskon vahvistaminen. Kirkko haluaa olla mukana rakentamassa sosiaalisesti ja ekologisesti kestävä yhteiskuntaa, jossa pidetään huolta jokaisesta apua tarvitsevasta ja kannetaan vastuuta yhteisestä luomakunnasta.

Seitsemän tavoitetta ovat eriarvoisuuden vähentäminen, nuorten hyvinvointiin panostaminen, tasapainoinen aluekehitys, uskonnonvapaus, uskontolukutaidon vahvistaminen, oikeudenmukaisuuden ja solidaarisuuden sekä ilmastokestävän elämäntavan edistäminen.

Yhteiskunnan kriisitilanteissa on nähty, että kirkko voi omalla toiminnallaan ja läsnäolollaan luoda turvaa, toivoa ja luottamusta suomalaisten arkeen.

Esitys kummien lisäämisestä aikuiselle etenee

Kirkkohallituksen täysistunto esittää kirkolliskokoukselle kirkkojärjestyksen muuttamista niin, että aikuiselle kastetulle olisi mahdollista lisätä kummi tai kaksi kummiä. Tällä hetkellä kummi on mahdollista lisätä vain lapselle huoltajan esityksestä.

Mahdollisuus lisätä kasteen jälkeen kummi myös aikuiselle kastetulle parantaisi kasteen mahdollisuutta kristilliseen kasvuun toisen aikuisen tukena tilanteissa, joissa alkupeäinen kummi ei mahdollisesti ole käytettävissä.

Seurakunnalta 20 000 euroa järjestyksen uhreille

Jyväskylän seurakunnan kirkkoneuvosto on lahjoittanut 20 000 euroa maanjäristyksen jälkeisen Syyriassa. Lahjoitus tehtiin Unto Tapani Vuorisin testamenttirahastosta, ja siitä 10 000 euroa kohdennettiin Kirkon Ulkomaanavun ja 10 000 euroa Suomen Lähetysseuran katastrofityöhön alueella.

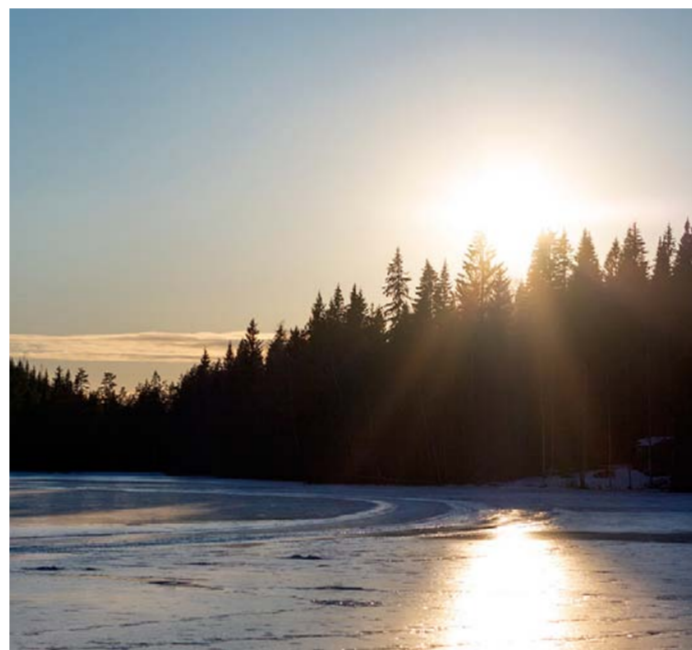
Helmiä kukaan tapahtunut maanjäristys aiheutti suurta tuhoa Syyriassa ja Turkissa. Kirkon Ulkomaanapu ja Suomen Lähetysseura ovat jo aiemmin työskennelleet Syyriassa, ja järjestöillä on siellä valmiina toimivat verkostot avun saattamiseksi perille.

Unto Tapani Vuorisin testamenttilahjoituksen käyttötarkoituksena on määrätty humanitäärisen työ, sisältäen myös lähetystyön.

Valon varassa

Valo vaikuttaa radikaalisti ihmiseen, luontoon, ja koko planeettaan. Kysimme biologilta, unitutkijalta ja teologilta, mitä valo on ja miltä kevään tulo tuntuu.

JANNE KÖNÖNEN tekstiit. UNSPLASH, ISTOCK, KIRKON KUVAPANKKI kuvat

”Kevät on ilotulitus, jota ei kannata missata”

Yliopistonlehtori **Anssi Vähätalo** kertoo otavansa keväisen valon lisääntymisen suorastaan riemumielin vastaan.

Ulkona hyvin viihtyvän biologin mielestä kevät on vuodenaajoista paras. Ulos lähtiessään hän ottaa aina mukaansa kiikarit havaintojen tekemistä varten.

– Kun päivä pitenee, on mahdollista tehdä ulkona pidempään luontoon liittyviä havaintoja. On yhtä juhlaa, kun töihin mennessä ja vielä sieltä palatessakin on valoisa, Vähätalo iloitsee.

Jyväskylän yliopiston bio- ja ympäristötieteiden laitoksen tutkija selittää maalaisjärjestyksellä, miksi valon määrä pohjoisella pallonpuoliskolla vaihtelee niin rajusti.

– Planeettamme akseli on kallellaan auringon kiertotasoon nähden 23 prosenttia. Pimeimpänä hetkenä talvipäivänseisauksen aikaan joulukuussa pohjoinen pallonpuolisko on kallellaan auringosta pois päin, Vähätalo tietää.

– Kevätpäiväntasauksen aikaan, joka oli tänä vuonna 20. maaliskuuta, akseli onkin sitten poikittain aurinkoa päin. Silloin valoisa ja pimeää on suurin piirtein saman verran, noin 12 tuntia päivästä.

Tutkija huomauttaa, että maapallo sijaitsee juuri sopivalla etäisyydellä auringosta.

– Esimerkiksi aurinkokuntamme kaukaisimmalla planeetalla Neptunuksella lämpötila on keskimäärin 214 astetta pakkasta. Ja toisaalta, mikäli maapallo olisi lähempänä aurinkoa, täällä olisi liiankin kuumaa.

– Keskitälvellä Jyväskylän nurkilla ei valoisa aikaa ole kovin montaa tuntia. Lämpötila ei kuitenkaan ole miinus 200, vaan lämpöä virtaa tänne epäsuorasti, merivirtojen ja ilmakehän liikkeen kautta.

Vuodenaikojen eroja Pohjolassa selittää paljolti myös se, että vesi jäätyy nollassa asteessa. Tämä tarkoittaa nestemäisen veden muuttumista luonnossa eri muotoon, roudaksi, lumeksi ja jääksi.

– Esimerkiksi männylle ja kuuselle, joilla on neulas talvellakin, kevään tulo on tiukka paikka. Maa on nimittäin vielä roudassa, mutta neulasissa ilmaraot avautuvat ja niiden kautta karkaa vesihöyryä, Vähätalo kuvailee.

Mänty ja kuusi eivät siis saa vielä juurillaan routaisesta maasta vettä, mutta menettävät sitä jo neulasillaan. Nämä lajit ovat sentään sopeutuneet ilmiöön, mutta muualta

tuodut puutarhakasvit eivät ole.

– Sen takia puutarhahihmiset tapaavat varjostaa kotipihaan havukasveja verkoilla, jotka estävät veden haihtumista neulasista kevättälven auringonpaisteesta.

Ihminen aistii keväisin valon määrän lisääntymisen, mutta niin tekevät myös kasvit. Niillä on valoreseptoreja, jotka mittaavat valon määrää päivässä.

– Linnuilla puolestaan alkavat hyrrätä hormonit. Niiden laulussa on kyse myös valosta: kun sitä tulee enemmän, se kertoo, että kevät on tulossa ja on aika pesäpuuhille.

– Esimerkiksi Suomessa talvehtiva talitaiskoira alkaa jo tammikuun lopulla lauleksella naaraille, että ”täällä olisi komea koiras, tulepas neitokainen tänne”. Ja samalla laulu viestittää toisille koiraille, että pysykään kaukana.

Suomen luonto on niin tutkijalle kuin tavalliselle tarkkailijallekin äärettömän mielenkiintoinen paikka. Juuri se, miten luonto on täällä sopeutunut pitkään pimeään ja kylmään jaksoon ja niiden täydelliseen vastakohtaan.

– Samalla on muistettava, etteivät kaikki eläimetkään tykkää valosta. Esimerkiksi lepakot ja pöllöt ovat hereillä nimenomaan pimeällä ja öisin.

Vesikasvit aktivoituvat jo jään alla, etenkin kun lumi sulaa pois. Lumi heijastaa valoa, mutta kun lumikerros keväisin ohenee, yhä enemmän valoa pääsee kulkemaan jään läpi. Muiden eläinten tapaan kalatkin aistivat päivän pitenemisen.

– Kun valoa on riittävästi ja veden lämpötila optimi, keväällä lisääntyvillä kaloilla kutu homma aktivoituu, tietää biologi.

Vähätalo on pohtinut valon vaikutuksia myös omakohtaisten kokemusten kautta. Hän on asunut ulkomailla muun muassa Yhdysvaltain etelävaltioissa ja vierailut Havaijilla.

– Varsinkin Havaijilla kevään riemua ei ole nimeksikään. Siellä ei mikään muutu oikein miksikään.

Tutkija kannustaa kaikkia kulkemaan ulkona silmät ja korvat auki, älylaite kiinni ja aistit valppaina.

– Kevät on ilotulitus, jota ei kannata missata.

” Kun päivä pitenee, on mahdollista tehdä ulkona pidempään luontoon liittyviä havaintoja. On yhtä juhlaa, kun töihin mennessä ja vielä sieltä palatessakin on valoisa.

Anssi Vähätalo

JATKUU SEURAAVALLA AUKEAMALLA ►►

Anssi Vähätalo on yliopistonlehtori Jyväskylän yliopiston bio- ja ympäristötieteiden laitokselta.

KUVA: LEO VÄHÄTALO

▶▶ JATKOA EDELLISELTÄ AUKEAMALTA

Virkistävä, masentava valo

Psykiatrian dosentti, Terveyden- ja hyvinvoinnin laitoksen (THL) tutkimusprofessori **Timo Partonen** on Suomen tunnetuimpia unitutkijoita. Hän tietää, että valo on tärkeä tahdittaja ihmisen unirytmisissä.

– Aamuisin kello viiden ja kymmenen välillä on otollisinta aikaa saada valoa. Illalla taas auringonpaiste voi häitää unirytmää. Suositeltavaa on siis olla valossa ennen puoltapäivää.

– Pimeimpään aikaan voi olla hyödyksi käyttää esimerkiksi kirkasvalolamppuja, mutta keväällä ja kesällä ne muuttuvat turhiksi. Lopulta ne ovat vain kalpea aavistus todellisesta valosta, auringosta.

Unen lisäksi lisääntyvä valo vaikuttaa keväisin ihmiseen monin muinkin tavoin.

– Valo saa aikaan muutoksia monien sosiaalisuuteen. Ryhdymme tekemään enemmän asioita ja olemme kiinnostuneempia muista ja heidän tekemisistään. Myös fyysinen aktiivisuutemme lisääntyy. Saamme toimintatarmoa, virkistymme.

Keväisin jopa ruokailutottumukset voivat mennä uusiksi.

– Elimistömme ei tarvitse enää ylimääräisiä kaloreita. Talvella ruokahalu on saattanut lisääntyä, etenkin iltaisin. Tämä helpottaa kevään mittaan eli voidaan sanoa, että valo normalisoi ruokahalunkin, tutkimusprofessori kertoo.

Vaikka lisääntyvällä valolla on roppakaudella positiivisia vaikutuksia ja useimmat otavat kevään avosylin vastaan, on psykologiassa havaittu kevään tulolla olevan joillekin ihmisille negatiivisia seurauksia. Masennusta ja itsemurhia esiintyy keväisin huomattavan paljon.

– Tämä on vanha havainto, josta löytyy tietoa niin pitkälle kuin meillä historiatietoa

aiheesta on, Partonen sanoo.

– Itsemurhien lisääntyminen keväisin liittyy yleensä pitkäaikaiseen masennukseen, joka voi syntyä valoisan ajan lisääntymisestä. Toki kaikilla masennusta potevilla näin ei ole, eivätkä he koe kevättä negatiivisena.

Tutkimusprofessorin mukaan jotkut masennusta potevat reagoivat valoon poikkeavalla tavalla.

– Valo voi saada aikaan masentuneen elimistössä poikkeavan reaktion. Rauhattomuus, levottomuus ja unettomuus voivat lisääntyä, jolloin masennus syvenee.

– Ihminen myös peilaa herkästi itseään muihin ja ympäristöönsä. Kun ihmiset ovat keväisin yleisesti aktiivisempia ja luontokin näyttää ihanamalta, ristiriitä oman tilan ja ympäristön välillä voi tuntua suurelta, Partonen tiivistää.

Unitutkija kertoo itse nauttivansa keväästä täysin siemauksin.

– Kyllä tämä vaan on hienoa aikaa vuodesta. Aamuisinikin on paljon helpompi herätä, kun on jo valoisa.

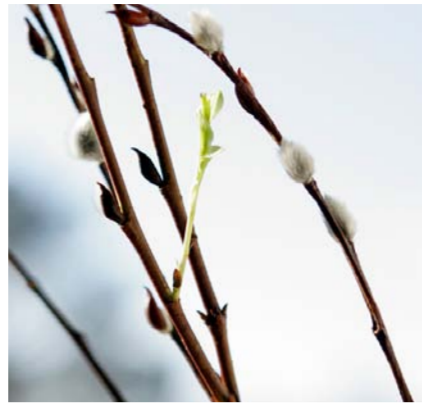
– Tykkään olla ulkona ja harrastan kaupunkiluonnon kuvaamista, joten pidän keväästä hyvin paljon. Keväen valo saa maisemankin näyttämään aivan erilaiselta, hän ihastelee.

” Aamuisin kello viiden ja kymmenen välillä on otollisinta aikaa saada valoa.

Timo Partonen

Tutkimusprofessori Timo Partonen on Suomen tunnetuimpia unitutkijoita.

KUVA: HARRIET JÄRF

Valon Luoja ei koskaan häviä

Teologi **Jukka Kääriäinen** sanoo odottavana valon lisääntymistä keväisin ”kuin kuuta nousevaa”.

Valon kaipuu ei ole ihme, sillä Kääriäinen on asunut ison osan elämästään toisella puolella maapalloa. Siellä pimeä vuoden-aika ei ole lähellekään yhtä pitkä ja päällekkävyä kuin Suomessa.

– Olen viettänyt yli puolet elämästäni Taiwanissa sekä liki 20 vuotta Yhdysvalloissa. Tällä hetkellä on toiveikas olo, kun sattuu olemaan kirkas ja kaunis kevätpäivä, Kääriäinen naurahtaa.

Kuu on teologin mukaan oiva vertauskuva avaamaan kristillistä näkökulmaa valoon. Kuu-vertaus näet paljastaa eron ihmisen ja Jumalan välillä.

Hengellisessä mielessä ihminen on kuin kuu, jossa ei ole itsessään valoa. Se valo, jota me ihmiset heijastamme, on lähtöisin ulkopuoleltamme, meitä paljon suuremmasta.

– Ihminen voi siis ainoastaan heijastaa sitä valoa, joka on lähtöisin maailmankaikkeuden luojaista, Jumalasta. Jumala on aurinko, valon lähde, Kääriäinen avaa hengellistä kieltä ja kristillistä ymmärrystä valosta.

Jo pikainen nettiraamatun hakutoiminnon käyttäminen paljastaa, että *Vanha ja Uusi testamentti* suorastaan tulivat puhetta valosta.

Kääriäisen mukaan ymmärrys valon hengellisestä luonteesta ja olemuksesta periytyykin kristinuskoon juuri juutalaisuudesta.

– Psalmi 119 kuvaa asiaa hyvin. Siinä sanotaan, että ”Sinun sanasi on lamppu”. Valo ymmärretään siis jo *Vanhassa testamentissa* Jumalan Sanana, hänen käskyinään ja ohjeinaan, jotka ohjaavat ihmistä kulkemaan eettisesti oikeaa, ihmiselle itselleenkin turvallista tietä.

Mutta on valo *Raamatussa* paljon muutakin kuin vain neuvoja ja ohjeita.

– Se on paitsi Jumalan antama etiikka ja laki, kuten kymmenen käskyä, myös Hänen vii-

sänsä. Siinä missä antiikin ajan kreikkalaiset tavoittelivat viisautta ja roomalaiset kunniata, juutalaiset tavoittelivat valoa, Jumalan kasvojen näkemistä.

Kristillinen näkemys on, että Jumalan lähettämä valo hengellisessä mielessä on Kristus. Ihminen tarvitsee Kristusta, koska hänessä itsessään oleva luonnollinen valo turmeltui ja himmentyi niin pahoin syntyinlankeemuksessa.

– Tämä on oikeastaan vain tosiasioiden tunnustamista, pohtii Kääriäinen.

– Jos olen ihan rehellinen itselleni, niin eipä minussa paljoa valoa ole. Siksi tarvitsen Kristusta, Jumalaa ja Häneltä tulevaa armoa sisimpääni.

Uuden testamentin mukaan Jumala lähetti maailmaan juuri Kristuksen, jotta ihmisen ei tarvitsisi jäädä vangiksi pimeyteen.

– Voin sanoa, että onneksi, sillä silloin paine on elämästäni poissa. Kun Kristus on elämässä, ei tarvitse stressata. Valoa ei silloin tarvitse kaivaa jostakin oman sielun sopukoista.

Kristillisessä mielessä valo on siis lahjaa. – Armo tulee täydellisimmillään esille Kristuksessa. Häntä seuraamalla ihminen ymmärtää parhaiten, mitä valo hengellisessä mielessä tarkoittaa.

Kirkon lähetystyön keskuksen entinen lähetysteologi ja lähetysjärjestö Kylväjän nykyinen johtaja löytää valon hengellisestä ulottuvuudesta lohdullisuutta myös nykyisen ekoahdistuksen aikakaudelle.

– Aurinko on suuri valo, mutta Jumala on vielä suurempi. Tiedemiehemme laskelmissa aurinko jossain vaiheessa sammuu, mutta kristittyinä saamme uskoa, ettei valo silloinkaan häviä, sillä valon Luoja ei voi koskaan häviä.

– Minusta tämä on rauhoittava ajatus, vaikkei tietenkään poista sitä, että meidän on ponnisteltava voimakkaasti, ettei maapallon luontoa tuhottaisi ja turmeltais.

Taiwanissa asuneena Kääriäinen tietää, että valosta puhumisessa on joskus haasteita kuumuutta, paahdetta ja kuivuutta keville seuduilla.

– On totta, että valo voi olla myös vaarallista ja polttavaa. Se voi tuhota sadon tai aiheuttaa vaikkapa ihosyövän. Siksi valosta voi joskus olla vaikea puhua hengellisesti positiivisena asiana.

– Mutta vaikka valo ymmärrettäisiin joskus myös negatiivisesti, ei siitä silti saa lakata puhumasta. Ei edes kuumuudesta kärsivissä

maissa. Kyllä sielläkin ymmärretään, että valo on kaiken perusedellytys ja pohjimiltaan positiivista, kaikelle elämälle välttämätöntä.

” Aurinko on suuri valo, mutta Jumala on vielä suurempi.

Jukka Kääriäinen

Teologi Jukka Kääriäinen on elänyt suuren osan elämästään toisella puolella maapalloa.

KUVA: HANNU KÖRPELA

Kolumni

Vapauden juhla

Huhtikuun ensimmäisenä sunnuntaina siniristiliput liehuvat eduskuntavaalien ja kansanvallan kunniaksi. Juhlapäivästä todellakin on kysymys. Vapaan kotimaan juhlasta. Meillä on aito mahdollisuus vaikuttaa maamme tulevaisuuteen äänestämällä. Toki vapaus olla äänestämättäkin. Yhteiskunnalliset näkemykset jakautuvat, mutta näkemysten ja puolueiden kirjo kuitenkin kertoo vapaasta maasta. Täysin yhtä mieltä ollaan vain yksinvallan kahlitsemana.

Vapaat vaalit ilmentävät vapautta, jota ei ole saavutettu ja ylläpidetty uhrauksitta, vaan jota on yhteisvoimin rakennettu ja puolustettu. Euroopan pelottava nykytilanne kirkastaa maamme vapauden ja demokratian merkitystä. Viime vuodet eduskunta on joutunut toimimaan poikkeuksellisissa oloissa. Kiitos kautensa nyt päättäneille työstä yhteiskuntamme hyvinvoinnin ja turvallisuuden hyväksi. Vaaleissa nyt valituiksi tuleville toivotamme voimia, viisautta ja siunausta tehtävänsä.

Huhtikuun ensimmäinen sunnuntai on tänä vuonna paitsi vaali-sunnuntai myös palmusunnuntai, jota seuraa hiljainen viikko, Jeesuksen Via Dolorosan seuraaminen kohti pääsiäistä. Palmusunnuntaina muistetaan Jerusalemiin aasilla ratsastavaa Jeesusta, jota kansanjoukko tervehti palmunoksia heiluttaen.

Kotiovillemme tuulahduksen palmusunnuntaista tuovat pajunoksia heiluttavat virpojat. Eräällä lapsella ovelamme sanallinen osuus hoitui ytimekkäästi: ”Virvon varvon, mulle palkka”. Nämäkin sanat välittivät pääsiäisajan iloa ja kaikuja perinteisemmistä virpomisista, joissa myös Jumalan siunausta toivotettiin.

Palmusunnuntain ja koko pääsiäisen sanomassa on kysymys myös vallankäytön ytimistä ja vapaudesta. Vanhan testamentin ennustusten mukaan Jumalan lähettämän vapauttajan, Messiaan, oli määrä saapua aasilla ratsastaen pyhään kaupunkiin. Jeesus omalla saapumisellaan liittyi noihin ennustuksiin. Aasi on inhimillisen, oikeudenmukaisen, vapautta ja rauhaa rakentavan kuninkaan ratsu. Jeesus ei antanut mallia yksinvallostaa, vaan kutsui kansaa seuraajikseen, toteuttamaan palvelevaa ja vapautta puolustavaa yhteisen vastuun kantamista. Tämä tie vei Jeesuksen ristille, ja meitäkin joskus vaikeuksiin, mutta tämä tie on myös ylösnousemisen ihmeen ja toivon tie.

Arto Viitala
Kirkkoherra

Katoliseen kirkkoon kuuluvan esseisti Antti Nylénin mukaan hänelle tutuissa taiteilija- ja kirjailijaporukoissa ei enää tänä päivänä esiinny ennakkoluuloja uskontoa kohtaan.

Ilon, pelon ja hämmennyksen aika

Esseisti Antti Nylénille pääsiäisen tapahtumat ovat joka vuosi uusi ihme.

JANNE KÖNÖNEN teksti
JANI LAUKKANEN kuvat

Kärsimys, usko ja ylösnousemus. Isoja, vahvoja teemoja. Ja samalla hyvin ajankohtaisia. Muun muassa niistä esseisti **Antti Nylén** aikoo puhua saapuessaan huhtikuussa Jyväskylän Pääsiäinen -taidefestivaalin vieraksi.

Nylén on yksi Suomen merkittävimpiä esseikirjailijoita, palkittu ja keskustelua herättävä ajattelija. Pitkästi hänen ansiostaan koko asiatekstin muodossa mielipiteen sisältävä esseen tyylilaji on tullut maassamme tunnetuksi.

Jyväskylän Pääsiäinen -tapahtuman teema ja ajankohta sopivat kirjailijalle paremmin kuin hyvin. Hän kertoo olevansa ytimään myöten pääsiäisihminen.

– Tämä on lyhyesti sanoen minulle uniikia aikaa vuoden kierrossa. Alan odottaa pääsiäistä jo ensimmäisestä adventista alkaen. Joulun vain lyhyt esinäytös sille, mitä kohti ollaan varsinaisesti menossa, sanoittaa kirjailija suhdettaan kristikunnan suureen juhlaan.

Nylén täsmentää, etteivät häntä kiehdotakaan pääsiäisen yksityiskohdat, vaan kokonaisuus. Ei vain pääsiäisen odotus, vaan koko kevään kalenteria täyttävän ajan dramaturgia yhdessä.

– Tapahtumasarja, joka alkaa tuhkakeski- viikosta [tänä vuonna 22. helmikuuta, toim. huom.] ja jatkuu aina helluntaihin saakka, on ikään kuin esitys, jossa elämä itse kaikkine sisältöineen näytetty.

” Alan odottaa pääsiäistä jo ensimmäisestä adventista alkaen.

Kirjailija ei viittaa vain henkisiin tai hengellisiin asioihin.

– Pääsiäinen on minulle konkreettinen, fyysinen tapahtuma. Ei ole kyse mistään Kristuksen tai hänen ristinkuolemansa muistelusta, vaan kun tullaan tyhjälle haudalle, se on joka vuosi uusi ihme. Ei vain ilon, vaan myös pelon ja hämmennyksen aikaa.

Nylénin mielestä on merkillepantavaa, että tyhjän haudan ensimmäisenä kokeneet naiset sanoittivat tuntojaan tapahtumien suhteen juuri kysymysten ja kauhistumisen kautta.

– Voi sanoa, että he olivat kokemastaan peloissaan ja järkyttyneitä.

Nylén kritisoikin sitä, että pääsiäinen mielletään rauhoittumisen ja hiljentymisen kautta.

– En tiedä kuka keksi tuon nimen ”hiljainen viikko”, mutta mikään hiljainen viikko ei missään nimessä ole, hän naurahtaa.

Pikemminkin pääsiäisessä on kyse sekasorrosta ja pauhusta. **Jeesus** huutaa kovalla äänellä ”Jumalani Jumalani, miksi hylkäsit”. Väkijoukko ympärillä vaatii verta ja syytetyn kuolemaa. On poliittisesti levotonta. Rauha ja hiljaisuus ovat jossain kaukana, toisaalla.

Pääsiäisen teemoihin kuuluvat myös kiusatuksi tuleminen ja pilkka. Niitä Nylén on pohtinut laajemminkin esseissään ja muissa kirjoituksissaan.

Kirjailija painottaa, että ennen ristiinnaulitsemista Jeesusta pilkkaavat roomalaiset sotilaat kiusasivat, koska järjestelmä antoi heille siihen mahdollisuuden. Hänen mukaansa kiusaamisessa on ylipäättään kyse juuri tästä.

– Jos järjestelmä antaa tilaa tehdä toiselle paha, todennäköisesti paha myös tapahtuu. Kiusaaminen on vallan väärinkäyttöä. Kiusaaja edustaa aina valtaa.

– Meillä on taipumus ajatella, että yksi ihminen teki julmuuden. Mutta kaikista pahinta on kansa, kollektiivi tai laki, joka mahdollistaa väkivallan. Tässäkin tapauksessa kiusaaja siis tarvitsee yhteisöstä tuen teoilleen, Nylén tulkitsee.

Kollektiivinen pahuus on kauhistuttavan ajankohtainen aihe, sodan runnellissa Ukrainaa.

– Olen taipuvainen ajattelemaan, ettei Venäjän hyökkäyssota ole vain yhden tai muutaman ihmisen päähänpistö, vaan lopulta Venäjän kansan ”kyllä” mahdollistaa sen väkivallan. Tässäkin tapauksessa kiusaaja siis tarvitsee yhteisöstä tuen teoilleen, Nylén tulkitsee.

Pääsiäisestä ja historiasta löytyy pilvin piimein esimerkkejä myös vastuun syyntuomista toisille.

Kristuksen tuominnut roomalainen maaherra **Pontius Pilatus** pesi käntensä koettaen vältellä syyllisyyttä syyttömän kuolemaan.

Kollektiivina toisen maailmansodan jälkeisessä Saksassa hirmuvalta puolestaan syytettiin yksinomaan **Hitlerin** ja natsien konttoa.

– Ja niin edelleen.
– Yksilöt ja kansat ovat mestareita pesemään käsiään pahoista teoistaan. Saksassa kansa mahdollisti Hitlerin valtaannousun ja hirmuteot, mutta toisaalta myös välttämättömän katumustyön teki Saksan kansa kollektiivisesti, kirjailija muistuttaa.

Esseistinä Nylén on pohtinut paljon myös eläinteollisuuden julmuutta ja eläinten asemaa ihmisten hallitsemassa maailmassa. Luontoa kirjailija varoo silti ihannoimasta tai jumalallistamasta.

– Luonto on oikeasti brutaali ja kamottava paikka. Vierastan luontoajattelua, jonka mukaan ihminen on sen osa ja siten osa sen väkivaltaisuutta. En halua romantisoida luontoa.

Nylén ei myöskään yksikään samaista ihmistä yhdeksi eläimeksi muiden joukossa.
– Ihminen ei ole samanlainen kuin muu luonto, joskaan ei parempikaan. Mutta olemme erilaisia.

” Yksilöt ja kansat ovat mestareita pesemään käsiään pahoista teoistaan.

– Tarkoitan sitä, että ihmisillä on niin paljon sellaista, mitä muilla eläimillä ei vain ole: siviilisaatiota, tekniikkaa ja filosofiaa, jotka usein pyrkivät nimenomaan kahlitsemaan ”luontoa” tai pääsemään siitä yli.

Kokeeko esseisti sitten luonnon jotenkin hengellisesti?

– Ei, en todellakaan. En ole niitä ihmisiä, jotka kokevat Jumalan läsnäoloa luontoretkeillä. Minun kirkkoni ei ole metsä, heittää Nylén.

Juuri kirkkosuhteestaan esseisti on muutoin tunnettu. Viitisentoista vuotta sitten hän liittyi katoliseen kirkkoon, mikä oli aikanaan kulttuuriopiireissä enimmäkseen käsittelemättömän ja paheksuttu juttu.

Sittemmin kritiikki on laimentunut.
– Katolisuuteen kääntymisen ajoittui aikaan, jolloin uusateismi eli vuoden 2001 Yhdysvaltain terrori-iskujen jälkeen vahvinta aikaansa. Monet ajattelivat, että kaikki uskonnollisuus on taantumuksellista ja tuottaa silkkää vääryyttä.
– Tänä päivänä niissä taiteilija- ja kirjailijaporukoissa, joissa liikun, ei esiinny ennakkoluuloja uskontoa kohtaan, Nylén toteaa.

Jos katolisena olo on Suomessa viime vuosina helpottunut, esseistiksi ryhtymistä Nylén ei sano suosittelevansa kenellekään.

– Olemme hyvin pieni kielialue ja mikäli et halua kirjoittaa romaaneja, itsensä ja perheensä elättäminen apurahakerjäläisenä on takuulla yhtä helvettä. Olen tähän saakka selviytynyt, mutta nyt olen vetäytymässä kirjailijan työstä julkaisijan rooliin.

Uuteen rooliin kuuluu se, että Nylénillä on Bokeh-niminen pienjulkaisuprojekti, jonka puitteissa hän tekee – painaa ja sitoo itse – pienimuotoisia julkaisuja, jotka liikkuvat kirjallisuuden ja kuvataiteiden välillä.

– Kirjailijan identiteetti ei ole koskaan ollut minulle tärkeä. En ole Suomen kansalle velkaa yhtään uutta esseeteosta, Nylén päättää.

Esseisti Antti Nylén puhuu aiheesta Kärsimys – Ongelma, mutta ei ratkaisua? Jyväskylän kaupunginkirjastossa keskiviikkona 5.4. kello 18. Tapahtuma on osa Jyväskylän seurakunnan järjestämää Jyväskylän Pääsiäinen -taidefestivaalia.

Rippikoulun suosio pysynyt vahvana

Rippikoulun suosio on pysynyt korkealla. Viime vuonna rippikoulun kävi noin 48 500 nuorta. Luku on hieman pienempi kuin vuoden 2021 määrä 49 600, mutta selkeästi suurempi kuin vuoden 2020 vastaava luku 46 800. Lukuihin on laskettu kaikenikäiset rippikoululaiset.

Kirkkoon kuuluvista 15-vuotiaista nuorista rippikoulun kävi noin 91 prosenttia ja kaikista 15-vuotiaista nuorista 74 prosenttia.

Koronapandemia ja Ukrainan sota ovat nostaneet tarpeen turvallisen ilmapiirin luomiselle rippikoulussa aivan uudelle tasolle.

Rippikouluja toteuttaa koulutettu henkilöstö, ja ammattietiikka on korkealla. Tämä näkyy positiivisin tuloksin myös poikkeusaikana, kasvatuksen asiantuntija **Janne Kippola** Kirkkohallituksesta sanoo tiedotteessa.

Mediasäätiön palkinto Markus Toivolle

Elokuvaohjaaja **Markus Toivo** on voittanut Kirkon mediasäätiön vuoden 2023 palkinnon dokumentistaan **Wanha Markku**.

Dokumentista nousevat esiin anteeksianto ja hyväksyntä, jotka avaavat portteja dokumentin päähenkilöiden yhteiselle tielle, säätiön hallituksen varapuheenjohtaja **Juha Rajamäki** sanoi palkintoperusteissaan.

Palkittu dokumentti on kuvaus puhumattomuuden kulttuurista. Se on kuvaus siitä, miten aikuinen poika etsii yhteyttä isäänsä, yhteyttä, jota ei lapsuudessaan löytänyt, kun isä ei koskaan katsonut kohti.

Kauneimmilla Joululauluilla hyvä tulos

Suomalaiset palasivat ennen joulua kirkkoihin laulamaan ja lahjoittivat heikossa asemassa eläville maailman lapsille lähes 870 000 euroa. 50-vuotisjuhlavuosi ja koronatilanteen helpottumisen myötä lisääntyneet laulutilaisuudet näkyivät vuoden 2022 keräystuloksessa, joka oli lähes tuplasti enemmän kuin edellisvuonna.

On ilo huomata, että vaikka inflaation ja sähkön kallistumisen takia oma talous huoletti monia suomalaisia, he halusivat silti muistaa ja auttaa myös maailman heikoimmassa asemassa olevia lapsia, ja koronavuosien jälkeen ihmiset löysivät takaisin kirkkoihin laulamaan, kertoo tiedotteessa varainhankinnan päällikkö **Hanna Kalanne**.

JYVÄSKYLÄN SEURAKUNTA

ILMOITA LAPSESI SEURAKUNNAN VARHAISKASVATUKSEEN!

Päiväkerhot ovat 2-6-vuotiaiden omaa toimintaa. Ilmoittautuminen syksyllä alkaviin päiväkerhoihin on käynnissä nettisivuillamme!

[jyvaskylanseurakunta.fi/lapsiperheille](https://www.jyvaskylanseurakunta.fi/lapsiperheille)

Lastenohjaajaksi oppisopimuksella

Jyväskylän seurakunnassa, Tikkakosken lähikirkko-alueella, on alkamassa oppisopimuskoulutus elokuussa 2023. Koulutuksen kesto on noin 2 vuotta.

Lastenohjaaja työskentelee varhaiskasvatuksen tehtävissä huolehtimalla lapsen kokonaisvaltaisesta hyvinvoinnista. Lastenohjaaja on kelpoinen toimimaan mm. varhaiskasvatuksen lastenhoitajana päiväkodissa, kerhotoiminnassa, perhepäivähoitajana, seurakunnan lapsi-, perhe- ja varhaisnuorisotyössä, perhetoiminnassa sekä ohjaajana perusopetuksen aamu- ja iltapäivätoiminnassa. Työympäristöinä voivat olla myös erilaiset järjestöt.

Ota yhteyttä, niin kerromme lisää!

Marja-Terttu Kivelä
Varhaiskasvatuksen ohjaaja
puh. 040 5609908
marja-terttu.kivela@evl.fi

Ritva Parkkali
Varhaiskasvatuksen asiantuntija
puh. 050 5497013
ritva.parkkali@evl.fi

Sana ja sinä - Naisten iltapäivä

La 1.4. klo 16
La 22.4. klo 15
La 13.5. klo 15

Tikkakosken kirkon seurakuntasalissa

Iltapäivässä tutkitaan keskustellen Jeesuksen vertauksia Raamatusta, rukoilemme yhteisten asioiden puolesta. Kahvi- ja teetarjoilu.

Lämpimästi tervetuloa!
Lisätiedot **Inkeri Tuunanen** ja **Irmeli Ahola**.

Joka **MA** klo 16–20 Kilpisenkatu 4, Perheasiain neuvottelukeskus

WAK IN TERAPIA

JYVÄSKYLÄN SEURAKUNTA

MAKSUTON. ILMAN AJANVARAUSTA. VOIT ASIOIDA NIMETTÖMÄSTI. Terapeutit ovat alan opiskelijoita. Tule juttelemaan mistä tahansa!

Lyhytterapia
16–29-vuotiaille

LUE LISÄÄ:
[jyvaskylanseurakunta.fi/nuoret](https://www.jyvaskylanseurakunta.fi/nuoret)

Pikkuhelppi

Maksutonta lastenhoitoapua perheille

Asioita hoidettavana, eikä lasta voi ottaa mukaan? Kaipaatko juttuseuraa?

Pikkuhelppiä ulkona, kirkolla tai kotona, enintään 3 kertaa puolessa vuodessa, noin 2 tuntia kerrallaan.

HAE PIKKUHELPIÄ:
[jyvaskylanseurakunta.fi/pikkuhelppi](https://www.jyvaskylanseurakunta.fi/pikkuhelppi)

SURUILTA Eri-lainen kevät – lapseni ei ole täällä

TI 18.4 KLO 17.30

Koivuniemen leirikeskus
Koivuniementie 30, 40800 Jyväskylä

Jakamassa surua kanssasi ovat:
Kokemusasiantuntija **Ville Laurila**
Diakoni **Elina Romar**
Sairaalapappi **Niina Kari**
Muusikko **Laura Kaartinen**

Keskustelua, musiikkia ja hartaus. Ilmoittautumiset tarjoi-lun vuoksi 11.4. mennessä **Elinalle** 040 560 9910 (ark. 9–17)

JYVÄSKYLÄN SEURAKUNTA

JYVÄSKYLÄN SEURAKUNNAN YHTEYSTIETOJA

SEURAKUNTATOIMISTO
Vapaudenkatu 47, Jyväskylä
[jyvaskylanseurakunta.fi](https://www.jyvaskylanseurakunta.fi)

Virkatodistukset ja sukuselvitykset
041 730 2591,
luovutus.akrlapua@evl.fi

Kirkkoon liittyminen, avioliiton esteiden tutkinta
041 730 2589
rekisterointi.akrlapua@evl.fi

Kaste- ja vihkivaraukset
050 363 2300
jyvaskylan.seurakunta@evl.fi

Hautauspalvelut
040 162 3982
jklstrk.hautauspalvelut@evl.fi

Päivystävä pappi
040 535 2328

Neuvonta
014 636 611

Parisuhdepäivä SUHTEELLISEN KIVAA

Kuokkanen kirkko
15.4.2023 klo 10–16

Löytöretki läheisyyteen
Päivän aikana tarkastelemme omien tarpeiden tunnistamista, sanoittamista ja rakennamme yhteyttä sekä etsimme tietä läheisyydelle. Tuula Tynjä ja Kasper Valtakari alustavat päivää.

Ilmoittautumiset ja lisätiedot 11.4. mennessä:
Anne Savolin 050 3800583 tai anne.savolin@evl.fi

Samassa veneessä avioparityö

[jyvaskylanseurakunta.fi/tapahtumat](https://www.jyvaskylanseurakunta.fi/tapahtumat)

JYVÄSKYLÄN SEURAKUNTA

PARISUHTEEN HUOLTOASEMA

Tarvitseeko parisuhteesi huoltoa? Onko aika katsastaa parisuhde?

VARAA MAKSUTON AIKA
Anne Savolin
p. 050 380 0583
Tiina Tuukkanen
p. 050 338 9810

PERHEKESKUS **KESKI-SUOMEN HYVINVOINTIALUE** **JYVÄSKYLÄN SEURAKUNTA**

Uutisia hyvässä hengessä!

OSKARI RANTALA
Väitöskirjantutkija, kirkkovaltuutettu, Jyväskylän sivistyslautakunnan jäsen

- Yhdenvertainen koulutusjärjestelmä päiväkodista korkeakouluun
- Tutkittuun tietoon perustuvia päätöksiä ja ilmastotekoja
- Toimeentulo on ihmisoikeus

vosemmilo 106

ÄLYKKÄÄMPI JA OIKEUDENMUKAISempi SUOMI

KESÄN JUHLAT LÄHESTYVÄT

Ilmoita Henki & elämä lehdessä.

Lehti jaetaan kaikkiin jyväskyläläisiin kotitalouksiin, joissa ei ole mainoskieltoa.

Mediamyynti
Juha Kurvinen
040 665 5983
juha.kurvinen@kotimaa.fi

LAKIASIANTOIMISTO VARATUOMARI RIITTA KIVELÄ
p. 0500 545 689
Kauppakatu 28 huoneisto 36
40100 Jyväskylä
riitta@lakikivela.fi
www.lakikivela.fi
perunkirjoitukset • kaupat
• lahjat • testamentit ym. lakiasiane
• palvelua myös kotikäynteinä

JYVÄSKYLÄN YKKÖSAPTEEKKI

Seppälän Citymarket
Vasarakatu 29, 40320 Jyväskylä
Palvelemme: ma-la 9-20, su 12-18
www.jyvaskylanykkosapteekki.fi

KAISA GAREDEW

Nyt on rohkeasti puolustettava kristillisiä arvoja ja itsenäistä isänmaata!
Snl. 29:2

Kukitamme Elämäsi Juhlat!

Seuraava lehti ilmestyy 26.4.

Aineiston toimitus 12.4.

Henki & elämä

Viherlandia
Onnellia on juuret
Kammintie 6, 40520 Jyväskylä
viherlandia.fi Puh. 010 617 1942
leikko@viherlandia.fi
Puheluhinnat: 8,35 snt/puh. + 12,09 snt/min.

SANA SINULLE

Joh. 19:16–30

Pitkäperjantai on kirkkovuoden vaikeimmaksi päiväksi. Jos päivän tekstit lukee sydämeistä käsin, voi tuntea Jeesuksen tuskan ja pelon ja samaistua hänen läheistensä tuskaan. Viaton mies, jonka elämäntehtävä oli opettaa rakkautta, oli nautittuna ristille.

Itseäni puhuttelee pääsiäisessä kaikki, mutta se mistä nyt haluan kirjoittaa, ovat Jeesuksen sanat: "Isä, anna heille anteeksi. He eivät tiedä, mitä tekevät."

Anteeksi antaminen vapauttaa sielun. Se tekee ihmisen vapaaksi menneestä. Anteeksianto tarkoittaa lopulta siihen nöyryytymistä, että hyväksyy kaiken sen, mitä on ja on ollut. Jeesus oli uskomaton ihminen – hän kykeni anteeksiantoon siltäkin hetkellä, kun hänen inhimillinen kärsimyksensä oli sietämätöntä.

Jeesus antoi anteeksi meidän puolestamme. Voisiko tuo tarkoittaa sitäkin, että hän antoi anteeksi myös niitä asioita, joita emme osaa tai pysty antamaan anteeksi niille, jotka meitä kohtaan ovat tehneet väärin?

Meitä satutetaan ja on satutettu tahallisesti ja tahattomasti. Monessa ihmisessä elää joka päivä kipu, joista on vaikea antaa anteeksi. On vaikea hyväksyä se, mitä oli ja tapahtui, eikä väärintekijä koskaan pyytänyt tai tule pyytämään anteeksi.

Itseäni ovat auttaneet monta kertaa nuo sanat, jotka Jeesus lausui. Usein meitä satuttavat tiedostamatomat ihmiset, jotka eivät näe omaa toimintaansa eivätkä niiden seurauksia. Jokaisessa meissä on näitä sokeita pisteitä, siksi pääsiäisen sanoma, rakkaus ja anteeksianto, on tarkoitettu meille kaikille.

Miia Moisio
Kirjoittaja on hyvinvointialan yrittäjä

Hengissä

Joh. 21:15–19

Kun he olivat syöneet, Jeesus sanoi Simon Pietarille: "Simon, Johanneksen poika, rakastatko sinä minua enemmän kuin nämä toiset?" "Rakastan, Herra", Pietari vastasi, "sinä tiedät, että olet minulle rakas." Jeesus sanoi: "Ruoki minun karitsoitani." Sitten hän kysyi toistamiseen: "Simon, Johanneksen poika, rakastatko minua?" "Rakastan, Herra", Pietari vastasi, "sinä tiedät, että olet minulle rakas." Jeesus sanoi: "Kaitse minun lampaitani."

Vielä kolmannen kerran Jeesus kysyi: "Simon, Johanneksen poika, olenko minä sinulle rakas?" Pietari tuli surulliseksi siitä, että Jeesus kolmannen kerran kysyi häneltä: "Olenko minä sinulle rakas?", ja hän vastasi: "Herra, sinä tiedät kaiken. Sinä tiedät, että olet minulle rakas." Jeesus sanoi: "Ruoki minun lampaitani."

NINA HUISMAN

tani. Totisesti, totisesti: Kun olit nuori, sinä soidit itse vyösi ja menit minne tahdot. Mutta kun tulet vanhaksi, sinä ojennat kätesi ja sinut vyöittää toinen, joka vie sinut minne et tahdo."

Näin Jeesus ilmaisi, millaisella kuole-

malla Pietari oli kirkastava Jumalaa. Sitten hän sanoi: "Seuraa minua."

Rakkaus on mullistava voima

Miksi Jeesus toistamiseen tivaa, rakastaako Pietari häntä?

Kun Jeesus vangittiin, Pietari pakeni ja kielsi kolme kertaa tuntevansa Jeesuksen. Ristin tien koettelemusten ja ylönousemuksen jälkeen he tapasivat jälleen Tiberiaan järvellä. Kolme kertaa Jeesus kysyi ja kolme kertaa Pietari tunnusti rakkautensa. Jokaisella kerralla Pietarilla oli ehkä mielessä aikaisemmat kieltonsa. Jokaisella kerralla Jeesus vahvisti hänen vastauksensa pyytämällä Pietaria toimimaan paimenena seuraajilleen. Pietari sai uuden tilaisuuden tunnustaa uskollisuutensa. Kokemus rohkaisi jatkamaan Jeesuksen seuraamista.

Rakastatko sinä minua? Perustavanlaatuinen kysymys.

Rakastatko sinä minua? on yksinkertainen, mutta samalla monimutkainen kysymys. Ihmisten välisessä rakkaudessa aikaisimmat kokemukset ja koetut loukkaukset voivat heikentää kykyä rakastaa. "Rakastan sinua, mutta..."-lauseella alkavat moninaiset selitykset sille, miksi rakkaus ei olekaan täydellistä. Jeesus ei odota ihmiseltä ansioita ja suorituksia, ei edes täydellistä rakkautta ja omistautumista. Heikko yritys rakastaa riittää. Jumalan rakkaus ihmisiä kohtaan täydentää puutteet ja

opettaa rakastamaan Jumalaa ja lähimmäistä.

Herra, sinä tiedät kaiken. Miten tämä kohta avautuu sinulle?

Pietari joutui myöntämään, että hänen rakkautensa on inhimillistä ja kovan paikan tullen rakastaminen on vaikeaa. Pietari tunnusti sen Jeesukselle: "Herra, Sinä tiedät kaiken." Pietarin sanoin saa tunnustaa jokainen, joka Jeesusta rakastaa ja kamppailee omien koettelemusten kanssa. Lupaus jokaisen ihmisen syntien anteeksiantamisesta on Jumalan rakkauten teko, joka on tullut todeksi Jeesuksessa.

Viime kädessä tärkeintä on rakkaus?

Rakkaus pyörittää maailmaa. Rakkaus antaa elämälle mielekkyyden ja merkityksen. Rakkaus on enemmän kuin ihmisten välinen rakkaus. Jumalan ihmeellinen olemus on salattu, mutta rakkaudessa on sellainen yhteys, jonka ihmiset pystyvät Jumalasta tuntemaan. Rakkaus on mullistava voima, joka synnyttää uutta ja voi kääntää mahdottomat asiat mahdollisiksi. Rakkaus ei vähenny heikkoutta niin kuin maailman lait, vaan rakastaa ja hoivaa sitä. Myötätunto ja kokemus rakastetuksi tulemisesta ovat parantavia kokemuksia, jotka ohjaa-

Pastori Eerika Granlund saarnaa jumalanpalveluksessa Korpilahden kirkossa 23.4. kello 16.

Hengissä-palstalla Jyväskylän seurakunnan papit tulkitsevat Raamatua.

vat ihmistä tuntemaan Jumalaa ja levittämään hyvää ympärilleen.

Rakkaus ei ole ihmisten varassa. Rakkaus ei ole siinä, että me olemme rakastaneet Jumalaa, vaan siinä, että hän on rakastanut meitä ja lähettänyt Poikansa meidän syntiemme sovituksiksi (1. Joh. 4:10).

Mamma kuorii kermit päältä

Ulla-Maija Kotamäellä on kymmenen lastenlasta. Heidän kanssaan Kotamäki leikkii, lukee, piirtää ja hoitaa kanoja.

JAAKKO HEIKKINEN teksti
PETRI BLOMQVIST kuva

Perheensä ainoana lapsena kasvanut **Ulla-Maija Kotamäki** iloitsi aikanaan saadessaan puolisonsa **Ahdin** kanssa viisi lasta. Sittemmin aikuisikään varttunut viisikko on rikastuttanut vanhempensa elämää jo yhteensä kymmenellä lastenlapsella.

– Minusta tuli isoäiti reilut kaksitoista vuotta sitten. Tänä päivänä kaksi, viimeisin heistä syntyi nyt maaliskuussa. Vanhin on siis jo yläkouluikäinen, ja nuorin vastasyntynyt, Kotamäki listaa.

– Kun kuulin, että minusta tulee isoäiti, olo oli ihmeellinen. Tuntuu hämmästyttävältä, että oma lapsi on jo siinä iässä, että perustaa perheen. Ensimmäisen lapsenlapsen syntyminen käynnisti uuden kauden elämässäni.

» Ensimmäisen lapsenlapsen syntyminen käynnisti uuden kauden elämässäni.

Yhdellä sanalla kuvailtuna isoäitiys tuntuu Kotamäestä elämänilolta. Hänen mukaansa on ilo saada seurata lasten kasvua ja

kehitystä aitiopaikalta.

– Tässä roolissa saa kermit kukaan päältä, kun ei joudu kantamaan kasvatusvastuuta. Välillä kyllä tekisi mieli neuvoa kasvatusasioissa, vaikka oikeastaan kaikki lapsistani ovat itse ammattikasvatustajia, ja tiedän heidän osaavansa, Kotamäki toteaa.

Ennen eläkkeelle jäämistä Kotamäki työskenteli perhepäivähoitajana. Kodista, joka aiemmin toimi työpaikkana, on nyt tullut **mammala**.

– Lastenlapset kutsuvat minua mammaksi ja puolisoani papaksi. Nimet juontavat juurensa omista vanhemmistani, joita kutsuttiin samalla tavalla.

Kotamäen lapsista kolme asuu Jyväskylässä, neljä Muoniossa ja viides Sveitsissä, Keski-Euroopassa. Osaa lastenlapsista tulee siis nähtyä harvoin.

– Jyväskylässä asuvien lastenlasten elämässä tulee tietysti olta tiiviisti mukana. Koska asume lähemmäksi, voimme tarjota lasten vanhemmille myös hoitoapua.

– Pohjoisessa ja etelässä asuvien kanssa näemme valitettavan harvoin, vain pari kertaa vuodessa.

– Vanhin lapsenlapsi alkaa tulla jo teini-ikään, jossa on paljon menoja, harrastuksia ja kaverisuhteita. Toivon, että löydämme myös hänen kanssaan aikaa kohdata jatkossakin.

Lastenlastensa seurassa Kotamäki viihtyy mainiosti. Vauhtia

riittää, eikä tekemistä tarvitse hakea kaukaa.

– Leikimme, lueamme, pelaamme ja piirämme. Kesällä hoidamme yhdessä kanoja ja kasvimaata mökkimme pihapiirissä, hän luettelee.

– Kun pientä väkeä tulee kylään, ovat mehujuuret ykkösjuutu, ja myös marjat maistuvat. Välillä teemme mittauksia ovenpieleissä, ja lapsista on outoa, jos pituuskasvu ei ole tapahtunut viikossa, isoäiti nauraa.

Kotamäki on nähnyt lastensa kasvavan, ja näkee nyt lastenlastensa kasvun. Toisinaan hän huomaa lastenlasten luonteissa samoja piirteitä kuin näiden vanhemmillä.

– Kyllä lapset ovat pohjimmitaan vanhempiensa kaltaisia. Jos vanhempi on luonteeltaan esimerkiksi rauhallinen, niin kyllä se heijastuu lapseenkin, hän uskoo.

Tulevaisuudelta Kotamäki toivoi yhdessä vietettyjä hetkiä ja sitä, että yhteys lastenlasten kanssa säilyisi. Hän rukoilee, että Taivaan Isä suojelisi kaikkia lastenlapsia heidän elämänpolkujensa varrella.

– Vanhin lapsenlapsi alkaa tulla jo teini-ikään, jossa on paljon menoja, harrastuksia ja kaverisuhteita. Toivon, että löydämme myös hänen kanssaan aikaa kohdata jatkossakin.

Kun Ulla-Maija Kotamäellä tulee ikävä lastenlapsia, matkaa tarvitsee tehdä vain parin korttelin verran. Kaksivuotias Aaron (oik.) ja kolmevuotias Eeli iloitsevat yhteisistä puuhista mamman kanssa.

Elämänkaari

KASTETUT

Julius Vilho Mikael Ahvo
Benjamin Leon Avila
Vilja Eloisa Erkkilä
Leo Ayomide Falodi
Leon Frederick Harrison Gregg
Eevia Aino Ilona Hakulinen
Armi Laina Hannele Hartikainen
Urho Johannes Kalervo Hartikainen
Joel Elmeri Heinonen
Meea Anni Liisa Hietala
Oliver Nikolas Hintsala
Alina Eveliina Hokkanen
Eino Arttu Oliver Hytinen
Leena-Emilia Serafiina Hytönen
Lumi Lilja Maria Hyvärinen
Viljo Matti Jalmarin Ilikainen
Oskari Oliver Jänis
Niila Oskar Kananen
Oskari Veli Antero Karhunen
Leo Kristian Kari
Evelin Aida Elisabet Karjalainen
Aamos Joakim Keto
Eeden Frida Estelle Koivula
Olivia Maritta Sofia Koski
Albert Aukusti Koskimäki
Linnea Emma Alina Kotka
Lauri Onni Seppo Kovanen

Saaga Elli Maria Kuivaniemi
Mila Ilona Olivia Kuntunen
Eilo Evert Kärki
Helga Ronja Mathilde Laaksonen
Aarni Havu Lantela
Linnea Hilla Lantela
Eija Väinö Olavi Lapinkallio
Lilja Sisko Inkeri Latvanen
Vincen Veikko Lund
Noel Joao Rainer Mykkänen
Mauno Fritjof Mäenpää
Noa Asser Mäkitalo
Okko Johannes Oksanen
Emma Aino Kaarina Palho
Aino Silvia Pelkonen
Otava Hannu Albert Plane
Pinja Edith Pohjoismäki
Mette Lilja Emilia Pulkkinen
Otto Eero Olavi Pylväläinen
Oliver Leo Oskari Rastela
Eveliina Enne Hannele Reinikainen
Jooa Leo Casper Siekinen
Luca Jamiel Toivakka
Viola Johanna Valkamo
Sylvia Leini Lyydia Ylänen
Mardin Lancelot Yousefshahi

AVIOLIITTON KUULUTETUT

Antti Petri Hiltunen ja Jenna Tiia Henriikka Moilanen

KUOLLEET

Aune Aliida Pirttinen 102 v
Aili Airiainen 100 v
Eeva Kaarin Olsonen 100 v
Eeva Rauha Vilander 100 v
Raiili Irma Inkeri Huhtala 97 v
Arvo Edvard Semberg 96 v
Terttu Emilia Jokinen 95 v
Lauri Emil Koivula 95 v
Vappu Niemistö 95 v
Sisko Inkeri Forstén 94 v
Helvi Johanna Husso 94 v
Taimi Inkeri Huuskonen 94 v
Kerttu Inkeri Poikonen 94 v
Pauli Pöntinen 94 v
Tuovi Maria Pöntinen 94 v
Eila Elin Orvokki Riekinen 94 v
Raija Marjatta Ristola 94 v
Oliva Nikolai Helander 93 v
Tapani Aukusti Parviainen 93 v
Maire Marjatta Laaksonen 92 v
Alli Kaarina Varila 92 v
Pertti Pekka Komonen 91 v
Lahja Raiili Manninen 91 v
Aaro Johannes Nieminen 91 v
Pekka Kalervo Nummelin 91 v
Kirsti Anneli Pentti 91 v
Eeva Annikki Hiljanen 90 v
Mirja Sinikka Hämäläinen 90 v
Anna Vappu Pellikka 90 v
Hilja Annikki Simonen 90 v
Terttu Liisa Kettunen 89 v
Aili Ester Poutiainen 88 v
Irja Annikki Rekonen 87 v
Eeva Aino Helena Jurva 86 v
Tauno Antero Koponen 86 v
Helena Kyllikki Wiik 86 v
Reino Aulis Höytö 85 v
Tuovi Tuulikki Kekäläinen 84 v
Tauno Juhani Mäkinen 84 v
Matti Eino Lindgren 83 v
Anna-Liisa Turpeinen 83 v
Matti Aukusti Vertainen 83 v

Leena Orvokki Koivostoinen 82 v
Aaro Kaino Leppänen 82 v
Pauli Kalevi Flyktman 81 v
Mirja Sisko Anneli Janhonen 81 v
Marja Leena Nieminen 81 v
Anja Edvard Valkonen 81 v
Maili Annikki Valkonen 81 v
Kari Johannes Kallioinen 80 v
Milja Anneli Boman 79 v
Kalevi Johannes Julkunen 79 v
Terttu Annikki Mäkinen 79 v
Reino Juhani Helttopolainen 78 v
Leo Antero Mäkinen 78 v
Anna Liisa Sinisalo 78 v
Otso Paavo Torsten Sovijärvi 78 v
Markku Veikko Olavi Heimonen 77 v
Raimo Olavi Suhonen 77 v
Leena Marjatta Likola 76 v
Aila Kaarina Hirvimäki 75 v
Eero Tapio Leppänen 75 v
Matti Juho Ilari Luostarinen 75 v
Kari Hannu Kullervo Raassina 75 v
Arja Maritta Tikka 75 v
Rauni Anneli Halmi 74 v
Hannu Sakari Passi 74 v
Yrjö Johannes Saari 73 v
Timo Juhani Weide 73 v
Hannu Kalevi Nurro 71 v
Pirjo Kaarina Kuitunen 69 v
Juha Eino Ensio Lappi 69 v
Laura Maritta Jääskeläinen 68 v
Arja Marjut Simola 67 v
Ari Tapani Ahonen 66 v
Sirpa Silja Pesonen 66 v
Eila Anneli Salonen 66 v
Riitta-Liisa Lähdesluoma 63 v
Heikki Juhani Tikkanen 62 v
Jarmo Ilari Jusilla 57 v
Mari Mirjami Manttinen 47 v
Jouni Tero Tapio Nykänen 44 v
Juha Olli Evert Tarvainen 21 v

Sinun tahtosi olkoon minun tahtoni, ja minun tahtoni noudattakoon sinun tahtosi entistä paremmin. Kaikkein eniten pyydän, että saisin levätä sinussa ja rauhoittaa sydämeni. Sinä olet todellinen sydämen rauha ja ainoa lepo.
Mikael Agricola

Babatunde Wusu lausuu ennen pelejä mielessään Raamatun Psalmin 23, ”Herra on minun paimeneni”. – Sen jälkeen tunnen olevani vapaa koettamaan parastani.

Palloiluhistoria täynnä iloa ja kyyneliä

Babatunde Wusu pistää Keski-Suomen museolla pallon jälleen maaliin.

JANNE KÖNÖNEN teksti
SAMI SAARENPÄÄ kuva

Hyökkääjälegenda **Babatunde Wusu** katsoo hymyillen kuvaansa ja pelipaitaansa Keski-Suomen museolla. On aika harvinaista, että jo 38-vuotiaana oma ura päättyy osaksi museon näyttelyä.

Sanomalehti Keski-suomalaisen kuvaajan **Risto Aallon** otoksessa Wusu laukoo pallon painovoimaa uhmaten volley-potkulla verkkoon Jyväskylän Jalkapalloklubin (JJK) menestysvuosina, reilut 10 vuotta sitten.

Jyväskyläläinen palloilu 100 vuotta -kokonaisuus kertoo vuonna 1923 perustetun Jyväskylän Pal-

loilijoiden ja sen perillisten, JYP:n ja JJK:n, onnenhetket ja pettymykset.

Päärooliin nousevat jääkiekko ja jalkapallo.

Lätkän puolella JYP on menestynyt Suomen mestaruuksia myöten erinomaisesti. Futiksessa oli pitkään hiirenhiljaista.

Syksyllä 2008 Jyväskylässä ei otu pelattu pääsarjan jalkapalloa 85 vuoteen, eli koskaan. Kahta kierrosta ennen kauden päättymistä JJK:n erotti noususta Veikkausliigaan enää muutama piste.

Wusu myöntää, että pelaajat tunsivat tuolloin harteillaan valtavat historian paineet.

– Toiseksi viimeinen pelimme oli Atlantista vastaan Helsingissä. Maajoukkuimme hotelliin ja uni ei tullut millään. En ole koskaan valvonut ennen peliä, mutta silloin ei vain nukuttanut.

– Sanoin huonekaverille, että on pakko lähteä kävelemään ulos. Ja sitten seuraavana päivänä me hävisimme sen pelin, Wusu huokaa.

Jotain parempaa oli kuitenkin tulossa.

Wusu laukoi seuraavassa kotimatsissa pallon PS Kemin verkkoon 68. minuutilla, sinetöiden JJK:n historiallisen nousun. Museon valkokankaalla maali pyörii Ur-

heiluruudun uutispätkässä.

– Meillä oli uskomaton joukkue. Haluan että mainitset jutussa **Sami Myllymäen**. Kaksi maalivahtiamme oli loukkaantunut ja Sami tuli ja torjui tuossa ottelussa kauden ainoan pelinsä, ylistää hyökkääjä joukkuekaveria.

Urheilu on tarjonnut myös kyynelitä. Wusulle itselleen merkityksellisin peli pelattiin syksyllä 2011.

– Olin edellisenä keväänä loukannut niskani todella pahasti. Olin vaarassa halvaantua. Itkin ambulanssissa koko matkan ensin Jyväskylän sairaalaan ja sitten jatko- hoitoon Kuopioon.

– Seuraavana syksynä äitini oli katsomassa, kun palasin kentille RoPS:sa vastaan. Tulin takaisin pelikentille, metallinpala niskassani, hyökkääjä kertoo liikuttuneena.

Iloisiin muistoihin kuuluu vuosi, jolloin Wusu auttoi JJK:n pysymään Veikkausliigassa, vaikkei edes pelannut joukkueessa.

– Olin silloin TPS:ssä. Maalini FC Lahtea vastaan varmisti, ettei JJK tipu, Wusu virnistää.

▶ 100 vuotta palloilua – JYP ja JJK liikuttavat -näyttely Keski-Suomen museolla 30.4.2023 saakka.

Elämästä

Kyläsairaanhoidaja ei tee töitä kello kaulassa

SIRPA KOIVISTO teksti ja kuva

Olen **Hanna Tiihonen**, 52 vuotta, Korpilahden Tikkalasta. Muutimme perheeni kanssa Tikkalaan 12 vuotta sitten Palokasta. Muutos oli suuri, sillä olen aina asunut kaupungissa. Kukaan kavereistani ei ensin uskonutkaan, että muutamme maalle. Olemme kuitenkin vuosien myötä kummasti sopeutuneet. Kylä on vireä ja luonto on mukavasti lähellä.

Olen koulutukseltani sairaanhoidaja. Työskentelen puolet työajasta vastaanottokeskuksessa ja puo-

let Mediverstaassa, joka on kotisairaanhoidoyritys Jyväskylässä. Toimin kyläsairaanhoidajana viidellä kylällä Korpilahdella. Hankerahoituksella alkanut lähipalvelumalli on toiminut hyvin jo usean vuoden ajan.

Työ on todella mukavaa, paineetonta ja kiireetöntä. Voin itse määritellä, juoksenko kello kaulassa asiakkaalta toiselle vai menenkö ajan kanssa. Haluan tehdä työtä sydämellä ja kohdata ihmiset kokonaisvaltaisesti.

Kylillä vastaanotto on ollut hyvä, ja lähipalvelua osataan arvostaa. Työn ja vapaa-ajan erottami-

nen on välillä vaikeaa, mutta en ota siitä stressiä.

Lähdin opiskelemaan sairaanhoidajaksi vielä vanhoilla päivilläni kymmenen vuotta sitten. Tämä on jo neljäs ammattini. Olen alun perin laitoshuoltaja, ja sen jälkeen olen tehnyt töitä lähihoitajana ja työvalmentajana.

Nuorempana toimin vapaaehtoisena SPR:ssä ja kiersin Jyväskylän alakouluissa opettamassa lapsille ensiaputaitoja. Nautin kouluttamisesta, mutta koska SPR:llä en voinut lähihoitajana pitää ensiapukoulutuksia, hain sairaanhoitajaopintoi-

hin. Ensiapukoulutuksia teen työn ohessa vieläkin. Parhaillaan opiskelen ylempää AMK-tutkintoa sosiaali- ja terveydenhuollon kehittämisestä ja johtamisesta. Koskaan ei voi tietää, teenkö sairaanhoitajan hommia eläkeikään asti vai viekö joku muu työ vielä mennessään.

Musiikki on minun keinoni rentoutua vapaa-ajalla. Meillä on lisäksi kaksi labradorinnoutajaa, Siru ja Muru, joiden kanssa riittää touhua. Toinenkin lapsistamme on kohta lentämässä pesästä, joten olemme puolisoni kanssa uuden elämäntavheen edessä.

Hanna Tiihonen on toiminut urallaan monenlaisissa terveydenhuollon tehtävissä – tällä hetkellä kyläsairaanhoidajana Korpilahdella ja sairaanhoitajana vastaanottokeskuksessa. – Tämä on hyvä yhdistelmä, sillä työn vaihtelevuus sopii minulle, hän sanoo.